genadevrucht en haar werking verschil is?

We vervolgen:

> Dan zouden we de algemeene genade ook „de genade in Christus" hebben genoemd. En dit moet dan een tegenstrijdigheid met het zoo even genoemde zijn.

Dat schijnt het me nog te zijn, tenzij genade en werking-van-genadevrucht hetzelfde zijn; zie echter hierboven.

Voorts:

> Doch in werkelijkheid spraken we van de „genade in Christus voor een in zonde gevallen wereld". In de laatste bijvoeging schuilt de subjectieve wending van de beteekenis van het woord: „Vrucht van het offer van Christus", en „vrucht van de genade" welke in Christus is maakt niet zoo heel veel verschil, want de genade in Christus, voorwerpelijk bezien, kan in dit offer, als de verdienende oorzaak, worden saamgevat. De aanhalingsteekens eenmaal bij de genade, hadden, gelijk gewoonlijk bij het gebruik van aanhalingsteekens, de bedoeling er op te wijzen, dat we daarbij het woord genade uit een ander verband overnamen. Bedoeld was de discussie, of de algemeene genade wel „genade" heeten kan.

Eerlijk gezegd: ik begrijp het niet. De moeilijkheid ligt weer hierin, dat „vrucht" en „werking" naast en door elkander gebruikt worden. „Vrucht" beteekent doorgaans — al is het woord afgestompt — een gunstig effect, een verblijdende uitwerking, indien althans de wortel goed is. Maar het woord „werking" zal zéker naar twee kanten wijzen: een werking ten goede, en één ten kwade. De evangelieboodschap is zonder Christus' kruis onmogelijk. Maar den één is zij een reuk des levens ten leven, den ander een reuk des doods ten doode. Prediken is zonder meer nog geen genade; zij is instrument van genade, èn van gericht. Openbaring is nog geen verzoening; zooals Barth wil.

(Volgende week slot.)

De bekende driestar van Dr A. Kuyper.

Zooals men weet heeft „De Heraut" tegenover Ds Veenhof melding gemaakt van de (voor Ds Veenhof intusschen in zijn historische herinnering niet ter zake doende) driestar over het Kamper promotierecht, welke indertijd verschenen is, nadat de schrijver voor het eerst sinds jaren weer eens naar de synode gekomen was om het Kamper promotierecht, vroeger door hem begeerd, thans af te wijzen. Dhr Algra schrijft thans in „Leeuwarder Kerkbode":

> Plotseling is in de discussiën in de kerkelijke bladen weer betrokken een driestar van Dr Kuyper, waarover veel te doen is geweest. De driestar „Bijtijds ontsnapt", waarin hij zijn groote voldoening te kennen gaf, dat de Synode der Gereformeerde Kerken besloot, het promotierecht **niet** aan Kampen te geven.
>
> De driestar stond in „De Standaard", dus in een politiek blad. Het is misschien wel de ongelukkigste driestar, die Dr Kuyper ooit heeft geschreven. Niet alleen werd daarin over het voorstel ridiculiseerend geschreven, maar bovendien werd beweerd, dat er „wat achter stak".
>
> De driestar heeft toentertijd verontwaardiging en verbittering gewekt. En wie in den kring van de geslachten van '34 is opgegroeid, die herinnert zich, hoe „Bijtijds ontsnapt" de volle en ongedwongen waardeering van Kuyper soms pijnlijk in den weg stond. Maar tijd slijt. Niemand zal er nu nog aan denken, Kuyper dit deraillement na te geven. Wie struikelt niet eens, als zijn temperament hem een oogenblik de baas wordt!
>
> Maar juist daarom is het zoo jammer, dat deze driestar weer op het tapijt is gebracht.
>
> „De Heraut" had beter gedaan er niet weer aan te herinneren. En de vraag mag worden gesteld, of het beste antwoord op die ontactische herinnering niet geweest zou zijn de opmerking: wij achten Kuyper **te** hoog, dan dat we nu nog weer gaan debatteeren over **dat** moment, toen hij zich een oogenblik **vergat.**
>
> Wij kunnen er niet-anders dan met droefheid aan denken, dat hij dit den broederen heeft aangedaan.
>
> En daarom meenen wij te mogen vragen: zullen we uit de discussie over het promotierecht die driestar maar niet elimineeren, juist uit liefde tot Kuyper?

Wij zijn het met deze beoordeeling van Dr Kuyper's driestar wel eens. Overigens gelooven wij, dat nu ze eenmaal weer op het tapijt gebracht is, het goed is zich te herinneren, dat de tijd niet alles slijt; tenminste niet de vasthoudendheid waarmee argumenten, die in feite niet meer kunnen gelden, toch nog opgeld doen. Daarom was het ook noodig, dat, gegeven eenmaal deze herinnering van „De Heraut", antwoord kwam.

Emeritaatsverleening.

Ds H. C. van den Brink schrijft in „Overtoomsche Kerkbode" iets over art. 16 van de bij de „H.-V.-groep" aangenomen kerkorde. De eerste alinea van het artikel luidt als volgt:

> Aan predikanten, die door ziekte, invaliditeit of ouderdom niet meer in staat zijn hun werk te verrichten, wordt door de plaatselijke kerk met medewerking van de algemeene vergadering emeritaat verleend met behoud van hun recht tot bediening van hun ambt.

Ds Van den Brink merkt daarbij onder meer op:

> Alleen in deze woorden en nergens elders in onze K.O. wordt over het verleenen van emeritaat gesproken en dat wel duidelijker en breeder dan in art. 13 der vorige K.O. In een bewoording, welke slechts voor één uitlegging vatbaar is, wordt hier driërlei uitgesproken.
>
> 1e. de grond voor emeritaatsverleening: ziekte, waarbij te denken valt aan een chronisch lijden, waardoor de ambtsbediening onmogelijk wordt; invaliditeit, b.v. door een ongeval, die tot hetzelfde resultaat leidt; ouderdom, die inzinking en vermindering van kracht met zich brengt en tot rust noodzaakt.
>
> Derhalve: aan een predikant, die noch ziek noch invalide noch door ouderdom verzwakt is, kan geen emeritaat worden verleend.
>
> In de kerken van het O.V. bestond en bestaat, voor zoover mij bekend is, het gebruik om ook op andere gronden emeritaat te verleenen, b.v. omdat een predikant hoogleeraar in de theologie zou worden. Men zoekt dan voor zulk een bevreemdend „emeritaat" grond in de woorden „of anderszins" van art. 13 K.O. Doch juist om dergelijke dingen beslist af te snijden, is de precieze bewoording van ons art. 16 gekozen.

Ik geloof, dat in dit opzicht de „H.-V.-groep" ons vooruit is.

Werp uw brood uit op het water.

In het officiëele nieuws van de kerk van IJmuiden-Oost wordt melding gemaakt van een gift voor de diaconie. Een opwekking tot navolging wordt aldus daaraan toegevoegd:

> Laten wij dat nu allen eens goed onthouden. Prediker 11 : 1.
> Daar is een zeker Spreuk in Godes Woord te lezen,
> Die schijnt of vreemd gezegd, of zonder slot te wezen,
> Zoodat ik nog niet weet, wat deze Spreuk beduidt.
> Ik vraag U, mag het zijn, leg ons dit nader uit.
> Wil om tot dit geheim een weg te mogen banen,
> De waters, hier gemeld, houdt die voor droeve tranen,
> Of die een teere wees, of weduwvrouwe schreit,
> Waarvoor een milde hand moet altijd zijn bereid.
> Hier dient ook brood bezorgd of andere nuttige zaken,
> Die hun bedroefden geest zijn machtig blij te maken.
> Dat is, wat u hierna, is 't niet in 't aardsche dal,
> Dat is, wat onze God u weder geven zal.

Niet als exegetische bijdrage bedoeld. Toch om te onthouden.

Bondsbreuk in het heden.

Ds D. Zwier schrijft in „De (Am.) Wachter":

> Sommige Gereformeerde theologen hebben getracht deze moeilijkheid te ontgaan door aan te nemen, dat onder het Oude Testament bondsbreuk mogelijk was, omdat het verbond toen een uitwendigen kánt had, maar dat dit onder het Nieuwe Testament niet mogelijk is, omdat het verbond thans alleen inwendig is, geestelijk van aard.
>
> Deze „oplossing" werd echter door de meeste Gereformeerde theologen verworpen, en onzes inziens terecht. Ze vindt in de Schrift geen steun. Ze brengt een scheiding aan tusschen de Oud- en de Nieuw-Testamentische bedeeling, die we onmogelijk kunnen aanvaarden.
>
> K. S.

Hulp opleiding predikant Argentinië.

Voor hulp opleiding predikant Argentinië ontving ik: *f* 2.— van N. N. te Spakenburg, biljet no. 55; *f* 2.— door middel van Ds K. Bakker te Lutten a. d. Dedemsvaart „gave van onze kerk voor den Argentijnschen Stud."

Daarvoor mijn besten dank.

K. SCHILDER, Giro 127278.

KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:
Amstelveen (vac. G. Lugtigheid): S. G. Bloem te Niezijl en H. Vogel te Loppersum.

Beroepen te:
De Krim: K. Reenders te Ooltgensplaat.
Francker (vac. J. D. Wielenga): G. Brinkman te Idskenhuizen.
Kampen (vac. H. H. Schoemakers): J. G. Adema te Zuidhorn.
Sleeuwijk (N.-Br.): E. Masselink te Eibergen-Rekken.

Aangenomen naar:
Brock onder Akkerwoude: Cand. P. W. v. d. Veen te Groningen.
IJmuiden (vac. R. J. v. d. Meulen): J. Kapteyn te Kralingscheveer.

Intrede te:
Beetgum: Cand. L. J. Schalekamp. Tekst: Ez. 34: 15—17.

Promotie Dr R. Schippers.
De promotie van Dr R. Schippers te Wanswerd op 11 Nov. aan de Vrije Universiteit, geschiedde cum laude.

Hulpprediker.
De Kerkeraad van de Geref. Kerk van Ruhrort heeft in samenwerking met en op voordracht van deputaten der classis Arnhem voor den geestelijken arbeid onder de Nederlanders in Rijn-Pruisen en Westphalen benoemd tot hulpprediker voor Keulen en omgeving de heer C. Maan, cand. te 's-Gravenzande. Door deze benoeming is bereikt dat thans een 4e kracht te werk gesteld wordt vanwege de Geref. Kerken onder onze landgenooten in dit gedeelte van Duitschland.

Emeritaat Ds A. Merkelijn.
Aan Ds A. Merkelijn, missionair predikant van de Geref. Kerk te Middelburg voor den dienst te Magelang, is met ingang van 1 Jan. a.s. eervol emeritaat verleend.

Emeritaat Dr O. N. Oosterhoff.
De classis Hallum der Geref. Kerken heeft aan Dr O. N. Oosterhoff te Marrum om gezondheidsredenen eervol emeritaat verleend.

Een Geref. Kerk te Giethoorn.
De classis Zwolle van de Geref. Kerken betuigde met algemeene stemmen haar instemming met het voorstel van de kerk van Ambt Vollenhove—Sint Jansklooster om in den nieuwen polder te Giethoorn te komen tot kerkinstitueering.

Geestelijke verzorging van schippers.
Op verzoek van de Deputaten der classis Rotterdam voor de geestelijke verzorging van de schippers, heeft de Kerkeraad der Geref. Kerk van Rotterdam-Delfshaven zich in beginsel bereid verklaard, ten einde dezen arbeid in kerkelijke banen te leiden, als zendende Kerk voor dezen arbeid op te treden.

Een Commissie werd benoemd, bestaande uit de Heeren Ds H. Knoop, Ds R. Zijlstra, D. Zwiep Dzn., J. Wilschut en A. Reyers, die deze zaak zal voorbereiden.

Benoeming van reserve-veldpredikers.
Aan de classicale correspondenten is door deputaten der Generale Synode der Geref. Kerken ter behartiging van de geestelijke belangen van onze militairen een bezoek gericht om namen op te geven van predikanten, die bereid zouden zijn om benoemd te worden als reserve-veldprediker.

Indien sommige predikanten daarvan nog geen bericht hebben gehad kunnen ze zich wenden tot den correspondent in hun classis.

Namens deputaten voornoemd:
Ds A. H. v. MINNEN, praeses.
Ds T. J. HAGEN, scriba.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:
Alphen a. d. Rijn en te Ede: L. S. den Boer te Arnhem.
Zutphen: D. Biesma te Drogeham.

Bedankt voor:
Steenwijk: I. de Bruyne te Sassenheim.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Tweetal te:
Enkhuizen: W. C. Lamain te Rotterdam-Zuid en A. Verhagen te Middelburg.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:
Arnemuiden: Cand. A. Barendrecht te Delft.
Babyloniënbroek en Hill (tocz.): Cand. T. J. de Heer, cand. te Meerum.
Batenburg: Cand. W. Oorthuys, hulppred. te Hengelo (O.).
Kesteren: Cand. A. Barendrecht te Delft.
Langerak (tocz.): Cand. F. J. Sinke te Delft.
Leermens: F. A. Westhoff te Diever.
Sprang: W. Bieshaar te Benthuizen.
Ureterp: T. F. Janssonius te Bourtange.
IJmuiden: L. Lagerweij te Tull en 't Waal.

Aangenomen naar:
Hengelo (O.): J. W. van Kooten te Koudekerke (Z.).
Oostwold (Gr.): D. Faber te Oostburg.
Vianen: B. Baks te Groote Lindt.

Bedankt voor:
Colijnsplaat: J. P. van Steenbergen te Biezelinge.

Intrede te:
Den Ham: H. van Dijk. Tekst: 1 Cor. 1:23 en 24.
Zwammerdam: J. J. H. Pop. Tekst: Joh. 1:6—8.

Afscheid van:
Berkhout: M. W. J. van Linschoten. Tekst: 1 Cor. 3:14.
Vaals: M. H. Knijff. Tekst: 1 Petr. 1:25.

HILVERSUM

Rookt U een fijne Sigaar?
Of prefereert U een pijp?
Dan kunt U terecht bij
Sigarenmagazijn „The Oldsmoker"
Kerkstraat 8 - Hilversum.

Weet U,
dat er MOOIE PREMIES beschikbaar zijn voor het aanbrengen van nieuwe Abonnees
?

„Uitstekend werk". „Een aanwinst".

Geschiedenis der Godsopenbaring
door
Dr F. L. Bakker en Dr J. H. Bavinck

„Ik acht dit voor ieder, die de Bijbelsche Geschiedenis te vertellen heeft, een uitnemend werk. Het geeft de geschiedenis weer, belicht met fijne exegese. Dit boek zal voor vertellers een goede gids zijn. Een aanwinst voor de bijbelsche geschiedenis."
Dr O. Bouma in Kerkbl. van Den Haag.

„Het geheel is uitstekend werk. Voor de studie gaarne aanbevolen."
Prof. L. H. v. d. Melden in Luctor et Emergo.

Verschijnt in 16 afl. à 70 ct.
Vraagt gratis prosp. bij Uw Boekh.
Uitg. J. H. Kok N.V. te Kampen

HEDEN VERSCHEEN:
HANDBOEK VAN DE GEREFORMEERDE DOGMATIEK
DOOR
Prof. Dr A. G. HONIG

Op het kompendium der Dogmatiek, dat Prof. Honig in dit werk geeft, is jarenlang gewacht. Zoowel predikanten en theologische studenten als vele belangstellende kerkleden zien uit naar dit werk, dat op overzichtelijke wijze de **volledige Dogmatiek** behandelt. Dit werk is voor studenten in de theologie een onmisbaar handboek, voor predikanten een gemakkelijke gids voor vlugge oriënteering, voor de talrijke theologisch-geinteresseerde gemeenteleden het aangewezen werk om kennis van en inzicht in de dogmatiek te krijgen. Voor Mannen-, Jongelings- en Meisjesvereenigingen een rijke bron bij de behandeling van de geloofsleer.

Een Gereformeerd standaardwerk van groote beteekenis
Bijna 900 bladz. - Prijs f 7.50 - Geb. in stempelb. f 9.—
VERKRIJGBAAR IN ELKEN BOEKHANDEL
UITGAVE J. H. KOK N.V. TE KAMPEN